

delvis maaske, offentliggøres efter Raadets Ønske, og den skal være ledsaget af det fornødne Oplysningsmateriale, og naar det saa er tilvejebragt, saa maa det formentlig være Forslagets Mening, at saa er det Tiden for Indenrigsministeren til at handle. (*Hans Nielsen*: Saadan er det i Amerika!). Ja, men vi har gjort tilstrækkelig mange og tilstrækkelig sørgelige Erfaringer — det bør det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen forstaa —, og mangfoldige Grene af dansk Erhvervsliv er fuldkommen klare over, hvilken Virkning en saadan Adgang for Administrationen i den kommende Tid vilde have; de har rig Erfaring derfor, og det, sagde jeg forleden Dag og gentager det her, ønsker vi ikke mere at bidrage til at komme ind i. (*Rode*: Der er ingen Adgang for Administrationen til noget som helst!). Hvad mener da det ærede Medlem der skal foretages, naar disse Indberetninger er skaffet? (*Rode*: Saa skal der fremsættes Lovforslag!). Det staar der ikke noget om. (*Rode*: Men det ved det ærede Medlem!) Nej! (*Rode*: Hvorfor stemte saa Venstre for det?).

Første Næstformand (*Klaus Berntsen*):

Det ærede Medlem maa ikke afbryde.

Kragh: Jo, Venstre har stemt for det Forslag, saaledes som jeg gentagende har sagt — men det ærede Medlem synes ikke at kunne forstaa det —, fordi det fremsættes paa et Tidspunkt, da vide Kredse i vort Land, ogsaa indenfor Venstre, var opskræmt ved den Udvikling, man havde set foregaa indenfor mange Grene af Erhvervslivet i Krigstiden. (*Rode*: 7. August-Loven var bortfaldet!). Det ærede Medlem taler om, at 7. August-Loven var bortfaldet. Ja, men det, der udviklede sig under Krigstiden, bør det ærede Medlem dog erindre udviklede sig jo under 7. August-Loven. Hvad hjalp alt det ærede Medlems Tilsyn, hvad hjalp hele Prispolitikken? Det resulterede jo kun i en stadig og fortsat Stigning af Priserne, som det ærede Medlem som Indenrigsminister jo ikke havde anden Vej til at imødegaa end at lade Staten og Kommunen betale Differencen mellem det, som var Udtryk for Prisfordringerne, og Købeevnen. Det ærede Medlem havde som Indenrigsministeren ingen anden Fremgangsmaade, og i alt Fald har man i Forslaget, saaledes som det er

formet, ikke nogen som helst Sikkerhed for, at det ene og alene er Lovgivningsmagten, der i saa Tilfælde skal have Ordet. Jeg skulde jo ogsaa tro, at naar man skulde ind paa den brogede Mangfoldighed, Erhvervslivet frembyder, og de højst forskelligartede Interesser, der vil blive beskrevet i saadanne Indberetninger til Indenrigsministeriet, maatte man holde Lovgivningen paa en saa generel Linie, at det til syvende og sidst vilde blive den Administration, som skulde bringe saadanne Lovgivningsbeslutninger til Udførelse, der fik den afgørende Indflydelse paa, hvorledes dette skulde ske.

Det ærede Medlem Hr. Rode har talt meget omfattende om den principielle Tilslutning, Forslaget fandt fra Venstre, og har i den Forbindelse mindet om Venstres Program, som indeholder Tilsagn om Bekæmpelse af Monopoler, der maatte være i privat Eje. Men naar det ærede Medlem i denne Forbindelse siger, at Venstres Program paa dette Punkt netop kræver Tilsyn med visse Virksomheder, saa ved jeg ikke, hvor det ærede Medlem egentlig talt har det fra. Det findes ikke i noget Venstreprogram, hverken i Programmet af 1909 eller i Programmet af 1916 eller nu senest i Programmet af 1925. Der staar i det sidste, som maaske i denne Forbindelse har den største Interesse, at samfundsskadelige Monopoler og Truster skal bekæmpes, og det mener vi at have givet et værdifuldt Bidrag til gennem det Forslag om Værn for Erhvervs- og Arbejdsfrihed, vi i forrige Rigsdagssamling har stillet og paa ny stillet i denne Samling, og som nu er til Drøftelse i det Udvalg, hvortil formentlig det her foreliggende Forslag ogsaa vil blive henvist. Men at dette skal udøves gennem et Tilsyn med visse Virksomheder, et Tilsyn af den Karakter, som her er foreslaaet, findes der selvfølgelig i Venstres Program ikke noget som helst om.

Naar Jørgen Jensen-Klejs, min Parti-fælle og tidligere Formand i dette Ting, i sin Tale om dette Lovforslag i Samlingen 1919—20 sagde, at det var et Krav, som Tiden stillede, ja, saa giver det jo Udtryk for ganske det samme, som jeg gentagende har nævnt som bestemmende for vor Stilling paa det Tidspunkt, at vi da befandt os i en Tid, som laa hele Krigsperioden og dens mest ondartede Udløbere saa nær, at det